

Імуногістохімічне дослідження встановило слабку експресію імуноглобулінів у клубочках та виразну їх експресію у каналцях та інтерстиції. Фракції комплементу С3 мали слабке забарвлення, С1q – негативне. Маркер CD20 демонстрував спорадичну присутність лімфоцитів у стромі. Забарвлення на фібриноген було позитивне у ділянках тромбозу.

Обговорення. «Ниркова криза» при СС є рідкісним ускладненням захворювання, що трапляється в 2-15% випадків. Тромботична мікроангіопатія в данному випадку призводить до ішемії нирки, гострої гіпертензії та швидкої втрати ниркової функції. [1-3] Нами було верифіковано ГУН вторинного генезу із ознаками системного ураження що відповідало картині СС. Діагноз у подальшому було підтверджено клінічно.

Висновки. Первинна маніфестація системних захворювань сполучної тканини може відбуватись у вигляді ГУН. Проведення патоморфологічного дослідження ниркового біоптату є важливим і може мати рішуче значення для встановлення діагнозу.

1. Denton CP, Khanna D. Systemic sclerosis. Lancet. 2017 Oct 7;390(10103):1685-1699. doi: 10.1016/S0140-6736(17)30933-9. Epub 2017 Apr 13. PMID: 28413064.

2. Woodworth TG, Suliman YA, Li W, Furst DE, Clements P. Scleroderma renal crisis and renal involvement in systemic sclerosis. Nat Rev Nephrol. 2016 Nov;12(11):678-691. doi: 10.1038/nrneph.2016.124. Epub 2016 Sep 19. Erratum in: Nat Rev Nephrol. 2018 Jan 02;;: PMID: 27641135.

3. Lusco MA, Najafian B, Alpers CE, Fogo AB. AJKD Atlas of Renal Pathology: Systemic Sclerosis. Am J Kidney Dis. 2016 Apr;67(4):e19-20. doi: 10.1053/j.ajkd.2016.02.033. PMID: 27012948.

ЗМІНИ МЕТРИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ СУДИН ОБМІННОЇ ЛАНКИ СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ 12-ПАЛОЇ КИШКИ ЩУРІВ ПРИ КОМПЛЕКСНІЙ ДІЇ ХАРЧОВИХ ДОБАВОК

Єрошенко Г.А., Пилипенко С.В., Григоренко А.С., Шевченко К.В., Донець

Полтавський державний медичний університет м. Полтава

Сучасні наукові публікації висвітлюють результати впливу різних харчових добавок на органи та системи, однак даних на сьогоднішній день виявлено недостатньо, оскільки вони відображають вплив на організм при окремому їх застосуванні, але проаналізувавши вміст продукції, яка продається на ринку України та зарубіжних країнах, доцільним є дослідження впливу комплексу харчових добавок.

Метою роботи було встановити динаміку змін діаметру просвіту судин обмінної ланки гемомікроциркуляторного русла слизової оболонки дванадцятипалої кишки щурів в нормі та при дії комплексу харчових добавок глютаму натрію, нітриту натрію та Понсо 4R.

Робота проведена на 84 статевозрілих щурах-самцях. Контрольна група вживала питну воду і отримувала перорально фізіологічний розчин. Щурам експериментальної групи давали пити 10 % розчин нітриту натрію. Глутамат натрію вводили в дозі 20 мг/кг в 0,5 мл дистильованої води, Понсо 4R – в дозі 5 мг/кг в 0,5 мл дистильованої води 1 раз на добу перорально. Тварин виводили з експерименту через 1, 4, 8, 12 та 16 тижнів. Після ущільнення у парафін зрізи забарвлювали гематоксиліном та еозином і вивчали в світловому мікроскопі. За допомогою цифрового мікроскопу з адаптованими для даних досліджень програмами, було проведене мікрофотографування та морфометричне дослідження. Статистичну обробку морфометричних даних проводили з використанням програми Excel.

Морфометричне дослідження діаметру просвіту капілярів слизової оболонки дванадцятипалої кишки щурів показало, що у щурів контрольної групи діаметр просвіту капілярів дорівнював $4,23 \pm 0,04$ мкм. Вживання комплексу харчових добавок, на 1 тиждень експерименту, призвело до зменшення середніх значень діаметру просвіту капілярів на 7,09 % ($p < 0,05$), що складало $3,93 \pm 0,03$ мкм. На 4 тиждень експерименту судини обмінної ланки реагували достовірним збільшенням просвіту на 24,94 %, у порівнянні з результатами на 1- й тиждень

експерименту, що також на 16,08 % було більшим за показники контрольної групи ($p < 0,05$). Середні значення діаметру просвіту капілярів на 4- й тиждень становили $4,91 \pm 0,03$ мкм. Комплексна дія глютаму натрію, нітриту натрію та Понсо 4R на 8 тиждень призвела до зменшення середніх метричних показників діаметру просвіту капілярів, як порівняно з попереднім терміном дослідження на 27,09 % ($p < 0,05$), так і у порівнянні з контрольною групою на 15,37 % ($p < 0,05$), що дорівнювало $3,58 \pm 0,02$ мкм. Внаслідок дії харчових добавок на 12 тиждень середні значення діаметру просвіту капілярів достовірно збільшились до $3,78 \pm 0,03$ мкм, що достовірно було більшим від їх значень на 8- й тиждень експерименту на 5,59 %, але достовірно значуще меншими за показники контрольної групи на 10,64 % ($p < 0,05$). Значення просвіту судин обмінної ланки на 16-й тиждень достовірно збільшились, порівняно з попереднім терміном експерименту на 5,82 %, однак залишались достовірно меншими від значень контрольної групи щурів на 5,44 % ($p < 0,05$).

Висновки. Дія комплексу харчових добавок впливає на стан обмінної ланки гемомікроциркуляторного русла слизової оболонки дванадцятипалої кишки щурів, що на ранніх термінах спостереження визначається зменшення середніх значень метричних показників діаметру просвіту судин, що пов'язано з безпосередньою дією цих речовин на слизову оболонку. В подальшому розвиток запальної реакції з виникненням набряку на комплексну дію харчових добавок призвів до зменшення діаметрів просвіту обмінної ланки, що призвело до порушення процесів перфузії крові по судинах, з наростаючими явищами гіпоксії та виникненням дистрофічних змін, з наступним відновленням показників, внаслідок компенсаторно- пристосувальних реакцій на дію подразнюючого фактору, але повної нормалізації не відбулося, внаслідок тривалої та постійної дії комплексу харчових добавок на слизову оболонку дванадцятипалої кишки.

**МОРФОЛОГІЧНІ ЗМІНИ СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ ЯЗИКА У
ВІДДАЛЕНІ ТЕРМІНИ ПЕРЕБІГУ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО**